

## **Evanjelický a. v. slovenský cirkevný zbor v Iloku**

**Generálne presbyterstvo ECAV na Slovensku schválilo offeru 8. júna 2014 na opravu nášho ilockého kostola, a preto vás aj touto cestou chceme nielen informovať o našom zbore, a zároveň aj poprosiť o štedrú ruku. Vopred ďakujeme za pomoc a ochotu pomôcť svojim krajanom v cudzine.**

Veľmi túto pomoc potrebujeme, lebo zborový život od príchodu posledných farárovcov napredoval tak po materiálnej, ako i duchovnej stránke. V zbore tak každoročne máme konfirmandov, v roku 2014 sme ich mali 11, vyučuje sa náboženstvo na základnej škole v počte 60 žiakov a v strednej škole 21 študentov, máme besiedku, spevokoly – dospelých „Návrat“, detský – „Božia ozvena“, biblické hodiny, vedie sa práca s oltárnym krúžkom žien „Maria – Marta“, s dorastom a mladými, s ktorými sme sa aj dvakrát vystupovali na evanjelických cirkevných dňoch v Žiline a Lučenci, máme presbyterov a všetko sa vedie, dokonca aj v školách máme udelenú výnimku v slovenskom materinskom jazyku. Máme aj internetovú stránku [www.facebook.com/dusan.sajak](http://www.facebook.com/dusan.sajak), kde sa čo-to o nás dá prečítať. Na tieto informácie reagoval aj CZ ECAV Lazy pod Makytou, odkiaľ na podnet brata farára Petra Faboka prišla v roku 2013 finančná pomoc vo výške 333,- €, za ktorú vyjadrujeme veľké poďakovanie. Finančná pomoc prichádzala aj od veriacich domáceho zboru v osobných zbierkach, z úradu župana, z úradu nášho mesta Ilok, z Úradu vlády pre zahraničných Slovákov, od nášho biskupstva zo Záhrebu, od detí, ktoré divadlom, nacvičeným sestrou farárkou, získali nie malé finančné príspevky pre opravu kostola od susedných CZ v Erdeviku, Selenči, z Matice slovenskej, čiže všade tam, kde divadlo prezentovali, ale tak isto 1100 dolárov nám priniesol osobne brat farár Thomas Drobená zo svojho a okolitých slovenských CZ v Amerike. Dokonca máme sľúbenú ďalšiu pomoc, ale mrzí nás, že na naše žiadosti dodnes nereagovali cirkevné organizácie ako sú GAW, MLB a SLZ.

Po príchode do Iloku sa Slováci - evanjelici a. v. usilovali zorganizovať i v cirkevnom i duchovnom živote. Od roku 1864 sa zoskupovali pri spoločných službách Božích v starom, trstinou pokrytom dome, ktorý zakúpil báčsko-sriemsky seniorát. Dom slúžil ako modlitebnica, škola a učiteľský byt.<sup>1</sup>

Medzi prvými, ktorí sa prisťahovali do Iloku, boli slovenskí vojaci a obchodníci, ale aj menšie rodiny roľníkov s rodinami z Nitrianskej, Gemerskej a Zvolenskej stolice. Neskôr veľká skupina slovenských evanjelikov prišla z Báčky (dnešné Srbsko), teda to boli Slováci, ktorí sa už raz vysťahovali.

O sťahovaní Slovákov do Iloku písal učiteľ (levíta) Jozef Maliak a po ňom evanjelický farár Adam Vereš, ktorý sa stal aj prvým slovenským biskupom na Dolnej zemi. Obidvaja viedli našich predkov k viere v Trojjediného Pána Boha, učili mravnému poriadku a láske k svojej materinskej reči. Veľkú úlohu tu zastávala aj manželka biskupa Božena Verešová, rod. Koppová, ktorá v zbore vyučovala dietky, konfirmandov a mládež.

Duchovnému pastierovi Adamovi Verešovi veľmi záležalo aj na zriadení cirkevného zboru, písal poučné listy (pozri v knihe: Život a dielo Adama Vereša, autor Dušan Saják), v ktorých oslovoval napríklad presbyterov, mládež, ženy, mužov... Naplánoval aj stavbu chrámu a fary. Svoje predstavy však nenaplnil, lebo nečakane zomrel vo veku 42 rokov.

Kostol a fara sa síce postavili v roku 1962, ale zďaleka nenaplnili už vypracovaný projekt Adama Vereša. Po jeho odchode cirkevný zbor pomaly chradol, čomu neskôr napomohla ani ťažká politická situácia, keď nastala vojna vo vtedajšej Juhoslávii.

---

<sup>1</sup> Vereš, A.: Slovenská evanjelická cirkev a. v. v Kráľovstve juhoslovanskom v slove a v obrazoch. Ilok – Petrovec 1930, s. 203.

V roku 1999 bol oslovený ev. farár Dušan Saják, ktorý z desiatich uchádzačov ako jediný toto pôsobisko prijal, ostatní odmietli. Niet divu, situácia v zbore bola viac ako žalostná. Farské priestory boli viac ako meter plesnivé, zaprášené, dvor plný hospodárskych chlievov sa podobal skôr gazdovskému obydlíu, kostol síce na prvý moment zvnútra útulný, ale keď sa človek pozrel na okná, pod lavice alebo na steny – to všetko svedčilo o veľmi zlom stave. Dokonca návštevnosť služieb Božích bola taká nízka, že ich zastupujúci farári ani nekonali.

Brat farár D. Saják sa po príchode do Iloku spolu s presbytermi pustil ihneď do stavby zborového domu, ktorý je už funkčný viac ako desať rokov. Nachádzajú sa v ňom cirkevné priestory, trojizbový byt pre kňaza a podkrovie, ktoré slúži pre menšie 13 – 15-členné skupinky hostí alebo na tábory. V septembri 2002 do zboru prišla aj manželka br. farára Božena Sajáková, ktorá ako farárka prebrala zodpovednosť za vyučovanie detí, dorastu, mládeže, prácu so ženami a spevokoly.

V roku 2006 sa vytvorilo námestie pred zborovým domom a na spomienkovej slávnosti bola odhalená pamätná busta Adamovi Verešovi. V úprave okolia sa stále pokračovalo, búrali sa staré poškodené „šopky“. V roku 2010 sa dokončila aj stavba garážových priestorov.

Oprava kostola sa plánovala už v roku 2000, keď brat farár D. Saják, dal vypracovať ideový a potom hlavný projekt, ale, žiaľ, financie na obnovu kostola sa nenašli. Keďže stav chrámu Božieho sa čoraz viac zhoršoval, museli sme vypracovať už druhý projekt, ktorý dostal pomenovanie „Rekonštrukcia a dostavba kostola“. Celý projekt je vyčíslený na 2 milióny kún, čo je približne 260 000 €. Poprosili sme stavebnú firmu z Vukovaru, ktorá vyhrala konkurz, aby nám vypracovala ponuky vo viacerých etapách.

Prvá etapa, ktorou sme aj začali ešte v roku 2012, je veža s plánovanými zásahmi a zmenami, potom nasleduje dostavba kostola a nakoniec krov a chrámová loď. Že ilocký chrám potreboval rekonštrukciu a dostavbu, to potvrdil pri oficiálnej návšteve predseda Úradu vlády pre zahraničných Slovákov pán predseda Igor Furdík, ktorý povedal, že „v horšom stave som ešte chrám ani nevidel“. Najlepšie by bolo, keby sa sanoval celý kostol, ale na to nemáme peniaze, preto sa hľadala alternatíva, aby čím rýchlejšie a lacnejšie táto rekonštrukcia a dostavba kostola bola urobená. Obrázky svedčia o tom, že sa nachádzame naozaj v kritickej situácii. Najhoršia je asi krížová trhlina v strede klenby chrámu. Pri tohtoročných dažďoch sa navyše poškodila klenba na chóre, kde vypadol 50 cm kus plafónu a nemožno tam už ani sedieť.

Na záver vás prosíme, aby ste nás vkladali do vašich modlitieb, nech Pán pri nás koná svoje dielo a rozširuje svoje Slovo na spasenie každému.

Božena a Dušan Sajákovci, ev. a. v. farári v Iloku, Chorvátsko

V Iloku 21. 5. 2014